
Ю. КАЛІНІЧЕНКО

здобувач кафедри кримінального
права №1 Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого

УДК 343.362

Об'єктивна сторона завідомо неправдивого повідомлення про вчинення злочину: кримінально-правова характеристика

Стаття присвячена дослідженню об'єктивної сторони завідомо неправдивого повідомлення про вчинення злочину. У ній розглядаються обов'язкові ознаки об'єктивної сторони складу злочину, передбаченого ст. 383 КК України, визначаються сутність суспільно небезпечного діяння та форми, в яких воно може бути вчинене, надається характеристика обману як способу вчинення злочину. На підставі цього розкривається значення цих ознак для розв'язання теоретичних питань та практики застосування ст. 383 КК України.

Ключові слова: об'єктивна сторона злочину, завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину, суспільно небезпечне діяння, спосіб вчинення злочину, обман.

Злочин як об'єктивне соціальне явище являє собою певну психофізичну єдність, що, маючи суб'єктивний (психічний) зміст, завжди виявляється в зовнішніх, об'єктивних формах поведінки, у дії (бездіяльності) суб'єкта, що викликає зміну навколишньої дійсності [1, с. 8]. При цьому так звана «зовнішня сторона» (зовнішнє вираження) злочину, що характеризується суспільно небезпечним діянням (дією чи бездіяльністю) та його суспільно небезпечними

наслідками, певним способом, місцем, часом, обстановкою його вчинення тощо, становить об'єктивну сторону злочину. Незважаючи на те, що традиційно ознаки останньої знаходять найбільш повне закріплення у відповідному законі про кримінальну відповідальність, з їх установленням та аналізом пов'язано чимало труднощів як теоретичного, так і суто правозастосовного характеру. Це робить дослідження об'єктивної сторони будь-якого злочи-

ну, в тому числі й завідомо неправдивого повідомлення про вчинення злочину, вкрай актуальним, адже саме за її ознаками насамперед відбуваються кваліфікація вчиненого діяння та розмежування суміжних злочинів, а відсутність об'єктивної сторони чи окремих її ознак, що передбачені відповідною статтею КК, тягне відсутність у діянні особи підстави кримінальної відповідальності.

Слід зазначити, що питання об'єктивної сторони завідомо неправдивого повідомлення про вчинення злочину на сьогодні є недостатньо розробленими у кримінально-правовій науці, хоча ще за радянських часів значний внесок у їх вивчення зробили М. І. Бажанов, І. С. Власов, М. І. Тяжкова, М. Х. Хабіббуллін та ін. Більшу увагу розглядуваній проблемі приділяють російські дослідники, серед яких О. В. Брілліантов, Р. М. Косевич, Л. В. Лобанова, І. А. Фаргієв, О. І. Чучасєв, С. М. Юдушкін. Що стосується сучасного стану розробки вказаної проблеми в Україні, то слід констатувати, що після набуття чинності КК України 2001 р. самостійних досліджень у цьому напрямі не проводилося. Окремі аспекти питання про об'єктивну сторону злочину, передбаченого ст. 383 КК України, розглядалися у наукових працях, присвячених злочинам проти правосуддя, а також у навчальній літературі та науково-практичних коментарях (зокрема, у роботах В. І. Тютюгіна, М. В. Шепітька, А. С. Беніцького) і обмежувалися переважно вказівкою на форми, в яких може бути вчинене суспільно небезпечне діяння, та визначенням моменту закінчення цього злочину. Ґрунтовне

вивчення ознак, що характеризують об'єктивну сторону завідомо неправдивого повідомлення про вчинення злочину, на сьогодні у спеціальній літературі відсутнє.

У зв'язку з цим *метою* даної статті є встановлення сукупності ознак об'єктивної сторони складу злочину, передбаченого ст. 383 КК України, визначення змісту та форм, в яких може бути вчинене суспільно небезпечне діяння, розкриття способу вчинення досліджуваного злочину та значення цих ознак для розв'язання як теоретичних питань, так і деяких аспектів практики застосування ст. 383 КК України.

З огляду на те, що завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину сконструйовано в законі як злочин із формальним складом, обов'язковою ознакою об'єктивної сторони є насамперед суспільно небезпечне діяння. Втім, визначаючи обов'язкові ознаки об'єктивної сторони складу злочину, передбаченого ст. 383 КК України, не можна не враховувати особливостей завідомо неправдивого повідомлення про вчинення злочину як явища об'єктивної дійсності, а саме того, що об'єктивна сторона цього злочину являє собою єдність суспільно небезпечного діяння та способу його вчинення, що є іманентною властивістю самого суспільно небезпечного діяння, а отже, й обов'язковою ознакою об'єктивної сторони складу цього злочину. Такий підхід відповідає позиції про те, що спосіб вчинення злочину є обов'язковою ознакою складу злочину не лише тоді, коли він прямо вказаний у законі, а й тоді, коли він однозначно впливає з його змісту під час тлумачення відпо-

відної кримінально-правової норми. Зокрема, на це свого часу вказав М. І. Панов, який обґрунтував, що обов'язковою ознакою складу завідомо неправдивого доносу (за термінологією КК 1960 р.) є такий спосіб вчинення злочину, як обман [2, с. 23–24].

Отже, розглянемо обов'язкові ознаки об'єктивної сторони складу злочину, передбаченого ст. 383 КК України, більш детально. Проте спочатку розкриємо зміст вживаного у тексті закону терміна «повідомлення», оскільки спосіб законодавчого формулювання диспозиції ст. 383 КК України не дозволяє надати однозначну відповідь на запитання про те, чи вживається цей термін для позначення предмета цього злочину, чи все ж таки він характеризує зовнішній акт поведінки людини. Очевидно, це певною мірою зумовлює й існування різних поглядів науковців на проблему доцільності визнання предмета злочину самостійною ознакою складу досліджуваного злочину.

Вивчення довідкової літератури показало, що слово «повідомлення» походить від дієслова «повідомляти», що означає доводити щось до відома когонебудь [3, с. 649], і з точки зору морфології являє собою віддієслівний іменник. Це, природно, позначається на семантичному значенні цього слова, яке у мовознавстві традиційно вживається у кількох значеннях: 1 – «процес дії», що за значенням є дієсловом; 2 – «те, що повідомляється; звістка, новина», що за значенням є іменником; 3 – «засіб спілкування, можливість спілкуватися на відстані, зв'язок» [4]. Таке віддієслівне походження вказаного терміна, на наше переконання, ще раз підкреслює

його належність насамперед до характеристики акту людської поведінки і узгоджується із запропонованим нами визначенням предмета злочину, передбаченого ст. 383 КК України, через термін «інформація».

Виходячи з цього, вважаємо, що суспільно небезпечне діяння як ознака об'єктивної сторони досліджуваного злочину полягає у неправдивому, тобто такому, що не відповідає дійсності, повідомленні про вчинення злочину, яке направляється до суду, прокурора, слідчого або до органу досудового розслідування. З точки зору зовнішнього виразу діяння у складі злочину, передбаченого ст. 383 КК України, у науковій літературі традиційно визнається таким, що може бути вчинене лише у формі активних дій [5, с. 113; 6, с. 177; 7, с. 875; 8, с. 20]. Можливість вчинення цього злочину шляхом бездіяльності фахівцями в галузі кримінального права, як правило, заперечується. Такий підхід у цілому є достатньо переконливим, адже, дійсно, завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину неможливе без ініціативної участі особи, яка в такому разі виступає в ролі джерела інформації. Однак визнання цього факту, на наш погляд, є безспірним лише щодо неможливості вчинення розглядуваного злочину шляхом так званої «чистої» бездіяльності. Насправді ж, різноманіття життєвих ситуацій породжує низку змішаних форм людської поведінки, коли бездіяльність супроводжується активними діями. Така ситуація за певних умов можлива й у випадку завідомо неправдивого повідомлення про вчинення злочину.

Річ у тім, що інформація про вчинення злочину, яка повідомляється вказаним у законі адресатам, може бути неправдивою або в повному обсязі, або хоча б частково. Повністю неправдивою є інформація, яка виражається у повідомленні про злочин, якого фактично не було, частково неправдивою – у випадку приписування дійсно вчиненого злочину іншій особі чи у повідомленні неправдивих відомостей, які стосуються окремих обставин дійсно вчиненого злочину (місця, часу, способу, знарядь і засобів вчинення злочину, розміру заподіяної шкоди, форми вини тощо). Як показало вивчення судової практики, повністю неправдива інформація надається у 88,9% випадків, а частково неправдива – в 11,1% випадків. При цьому у першому випадку, дійсно, можлива лише активна поведінка особи. Що ж стосується другого випадку, то тут особа, повідомляючи неправдиву інформацію про окремі факти чи особу, одночасно з цим замовчує (приховує) певні факти, які відповідають об'єктивній дійсності, і у такий спосіб надає частково неправдиві відомості. Йдеться, наприклад, про такі випадки, коли особа повідомляє інформацію про дійсно вчинений злочин, але при цьому з метою уникнути відповідальності самому або своїм близьким вказує на вчинення цього злочину іншою особою, яка насправді його не вчиняла, або ж коли має місце обвинувачення особи у більш тяжкому злочині чи у вчиненні нею більшої кількості злочинних епізодів тощо. Очевидно, що в обох випадках, коли надається частково неправдива інформація про вчинення злочину, домінуючою залишається активна форма поведінки,

яка проте містить у собі елементи бездіяльності, що проявляються у неповідомленні (приховуванні або замовчуванні) винним тих фактів про вчинення злочину, які відповідають об'єктивній дійсності та які особа повинна була і могла повідомити.

Вище вже зазначалося, що *спосіб* вчинення досліджуваного злочину органічно злитий із самим суспільно небезпечним діянням і характеризує його якісну своєрідність, внаслідок чого його окремий розгляд можливий лише за його умовного мисленого відокремлення від цього діяння. Саме тому для розкриття змісту діяння як ознаки об'єктивної сторони злочину, передбаченого ст. 383 КК України, вважаємо за доцільне розглядати його у нерозривній єдності зі способом вчинення злочину.

Обман як спосіб вчинення злочину безпосередньо не зазначений у тексті диспозиції ст. 383 КК України. Однак висновок про те, що він все ж таки є обов'язковою ознакою злочину, передбаченого ст. 383 КК України, випливає із системно-логічного тлумачення змісту цієї норми, в якій вживається така мовна конструкція, як «завідомо неправдиве повідомлення».

Взагалі в юридичній літературі питання обману як способу вчинення злочину є доволі складним і викликає чимало дискусій, зокрема, з приводу сутності обману, його форм, видів тощо.

Що стосується самого визначення обману, то в кримінальному праві воно формулюється відповідно до загально-вживаного значення цього слова, а саме: 1. Неправдиві слова, вчинки, дії і т. ін.; невідповідність істині, те, чого немає насправді; брехня. 2. Хибне сприйняття

дійсності, зумовлене неправильним, викривленим відображенням її органами чуття; омана [9, с. 642]. До речі, немає на сьогодні й законодавчого визначення обману, хоча історії розвитку вітчизняного кримінального законодавства воно було відомо. Так, у примітці до ст. 187 КК УСРР 1922 р. зазначалося, що обманом вважається як повідомлення неправдивих відомостей, так і завідомо приховування обставин, повідомлення про які було обов'язковим. І хоча з прийняттям КК УСРР 1927 р. законодавче визначення обману перестало існувати, воно й сьогодні не втратило свого значення для теорії та практики. Тому не випадково у сучасній науковій літературі під обманом як способом вчинення злочину розуміється умисне повідомлення неправдивих відомостей або замовчування відомостей, які особа повинна була повідомити, спрямоване на введення іншої особи в оману [10, с. 632].

Безумовно, наведене визначення обману характеризує його лише загальним чином, не відбиваючи специфічних ознак обману як способу вчинення завідомо неправдивого повідомлення про вчинення злочину. Останній може бути з'ясований лише шляхом всебічного аналізу його об'єктивних та суб'єктивних ознак. Однак з огляду на те, що в контексті дослідження об'єктивної сторони злочину розглядається саме зовнішній бік людської поведінки, то наша увага буде зосереджена насамперед на об'єктивних ознаках обману.

Як убачається, достатньо повно окреслив сукупність об'єктивних ознак, які виступають у ролі логіко-юридичного інструментарію пізнання такого складного соціально-правового явища,

як обман, М. І. Панов, який запропонував аналізувати обман з об'єктивної сторони за допомогою таких понять, як «зміст», «форми» та «засоби» [10, с. 620].

Зміст обману становить його сутність та обумовлює його існування як соціально-правового явища. Обман завжди являє собою як мінімум двосторонній зв'язок, що полягає у певному спілкуванні між людьми, в якому, з одного боку, виступає особа, яка повідомляє неправдиві, такі, що не відповідають дійсності, відомості – обманщик, а з другого – обманутий, тобто особа, якій спрямовують (адресують) ці відомості [11, с. 72]. При цьому обман як спосіб вчинення злочину є особливим видом інформаційного впливу на психіку людини, адже у такий спосіб одна особа втручається в сферу психічної (інтелектуальної та вольової) діяльності іншої особи, фальсифікуючи при цьому уявлення останньої про відповідні обставини [11, с. 73]. З урахуванням цього можна констатувати, що змістом обману як виду людського спілкування є неправдива інформація про певні обставини, щодо яких одна особа вводить в оману іншу.

У науковій літературі визначається, що неправдиві відомості при обмані являють собою такі відомості про факти (у нашому випадку щодо вчинення злочину), які об'єктивно не відповідають дійсності [5, с. 114; 8, с. 22]. При цьому неправдивість відомостей, що повідомляються, може стосуватися або події вчинення злочину, або особи, яка його вчинила, або ж і події, і особи одночасно. Класифікація завідомо неправдивих відомостей про вчинення злочи-

ну, а у зв'язку з цим і діянь, передбачених ст. 383 КК України, може бути здійснена й за іншими критеріями. Так, залежно від фактичних обставин, що характеризують час вчинення злочину, неправдиві відомості про нього можуть бути поділені на три групи: відомості, що стосуються вже вчиненого злочину; відомості, що стосуються злочину, який вже розпочатий, але ще не закінчений (тобто вчиняється у нинішній час); відомості про злочин, що готується. Але у будь-якому разі треба мати на увазі, що неправдиві відомості незалежно від критерію їх класифікації повинні стосуватися лише фактичної сторони вчинення злочину, а не його юридичної оцінки. Остання є виключною прерогативою органів досудового розслідування, прокуратури та суду. Тому якщо особа завідомо неправдиво повідомляє про вчинення грабежу і при цьому не наводить відомостей щодо фактичної сторони вчиненого діяння, які б відбивали факт викрадення майна та спосіб його вчинення, то її уявлення щодо юридичної оцінки вчиненого діяння (чи то грабіж, чи то крадіжка тощо) за таких умов не впливає на визнання наявності у діяч такого заявника складу завідомо неправдивого повідомлення про вчинення злочину. І навпаки, якщо особа повідомляє дійсні (правдиві) відомості, але помиляється щодо їх юридичної оцінки (кваліфікації), то ознаки злочину, передбаченого ст. 383 КК України, відсутні [7, с. 876].

Ще однією важливою характеристикою обману є форма, в якій він може існувати. У науковій літературі достатньо поширеною є думка про те, що залежно від форми зовнішнього прояву

обман може бути активним, коли має місце повідомлення неправдивих відомостей, а також пасивним, коли наявне замовчування, неповідомлення тих відомостей, які особа повинна була повідомити [11, с. 74; 12, с. 91; 13, с. 92]. Що стосується досліджуваного злочину, то вище вже зазначалося, що найчастіше цей злочин вчинюється шляхом дії (хоча не виключена й можливість змішаної форми діяння), тому і способом його вчинення є обман у формі активної поведінки, який припускає повідомлення про злочин у будь-якій формі: усно, письмово, за телефоном, з використанням пошти, комп'ютерних мереж або інших технічних засобів. Можливе також вчинення дій, що мають інформаційний характер, наприклад, пред'явлення документа як замітника слів на підтвердження певного факту. Так, вивчення судової практики показало, що завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину переважно робиться при особистому зверненні або в усній формі з подальшим оформленням протоколу прийняття заяви про вчинене кримінальне правопорушення (46,6% випадків), або шляхом подачі письмової заяви (37,8%). Непоодинокими є й випадки повідомлення неправдивої інформації за телефоном (15,6%). При цьому повідомлення про вчинення злочину може бути зроблене від власного імені, від чужого імені або анонімно.

Із формою обману тісно пов'язана й така об'єктивна ознака, що його характеризує, як засоби, які являють собою певні предмети, використовуючи які, особа фальсифікує уявлення того, кого обманює, перекручує істину і в та-

кий спосіб уводить його в оману [10, с. 630]. Це можуть бути різні предмети матеріального світу, зокрема, підроблені документи, фальсифіковані предмети, фотознімки, відеозаписи тощо. Як уявляється, при завідомо неправдивому повідомленні про вчинення злочину як засоби обману можуть виступати насамперед підроблені документи. Проте обов'язковою умовою для визнання такого предмета засобом обману є те, щоб цей підроблений документ не просто існував, а безпосередньо використовувався, тобто був пред'явлений іншій особі, внаслідок чого неправдива інформація, яка в ньому міститься, була доведена до відома цієї особи і викривила її уявлення про факти реальної дійсності. Більш яскраво використання певних предметів як засобів обману проявляється у випадках, коли завідомо неправдиве повідомлення поєднується зі штучним створенням доказів обвинувачення у вчиненні злочину іншої особи (ч. 2 ст. 383 КК України).

Як уже зазначалося, завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину належить до злочинів із формальним складом і вважається закінченим з моменту надходження неправдивого повідомлення про злочин до визначених у диспозиції ст. 383 КК

України адресатів незалежно від того, чи розпочате кримінальне провадження, чи притягнуто до відповідальності неправдиво обвинувачену особу, чи настали будь-які інші наслідки. Вказані наслідки перебувають за межами складу аналізованого злочину, проте вони мають бути враховані при призначенні покарання.

Наприкінці зазначимо, що завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину являє собою неправдиве, тобто таке, що не відповідає дійсності, повідомлення про вчинення злочину, яке направляється до суду, прокурора, слідчого або до органу досудового розслідування. Об'єктивна сторона цього злочину характеризується органічною єдністю суспільно небезпечного діяння та способу його вчинення, дослідження яких становить не лише теоретичний інтерес, а й має важливе значення для правозастосовної практики, адже без з'ясування специфічних ознак, що характеризують об'єктивну сторону злочину, передбаченого ст. 383 КК України, стає неможливим забезпечення правильної кваліфікації вчиненого діяння та вирішення питань розмежування суміжних злочинів і відмежування аналізованого злочину від діянь, що не є кримінально караними.

Список використаних джерел

1. Кудрявцев В. Н. Объективная сторона преступления / В. Н. Кудрявцев. – М. : Госюриздат, 1960. – 244 с.
2. Панов Н. И. Уголовно-правовое значение способа совершения преступления : учеб. пособие / Н. И. Панов. – Харьков : Изд-во Харьк. юрид. ин-та, 1984. – 110 с.
3. Ожегов С. И. Словарь русского языка: ок. 57 000 слов / под ред. Н. Ю. Шведовой. – 18-е изд. – М. : Рус. яз., 1986. – 797 с.
4. Ефремова Т. Ф. Новый толково-словообразовательный словарь русского языка [Электронный ресурс] / Т. Ф. Ефремова. – М. : Дрофа, Рус. яз., 2000. – 1233 с. – Режим доступа: <http://www.twirpx.com/file/220844>. – Загл. с экрана.

5. Власов И. С. Ответственность за преступления против правосудия / И. С. Власов, И. М. Тяжкова. – М. : Юрид. лит., 1968. – 136 с.
6. Бриллиантов А. В. Настольная книга судьи: преступления против правосудия / А. В. Бриллиантов, Н. Р. Косевич. – М. : ТК Велби, Проспект, 2008. – 560 с.
7. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. / за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. – 5-те вид., допов. – Х. : Право, 2013. – Т. 2 : Особлива частина / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. – 2013. – 1040 с.
8. Хабибуллин М. Х. Ответственность за заведомо ложный донос и заведомо ложное показание по советскому уголовному праву / М. Х. Хабибуллин. – Казань : Изд-во Казан. ун-та, 1975. – 160 с.
9. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : Перун, 2001. – 1440 с.
10. Панов М. І. Вибрані наукові праці з проблем правознавства / М. І. Панов. – К. : Ін Юре, 2010. – 812 с.
11. Панов М. Обман як ознака складу злочину і його кримінально-правове значення / М. Панов, Г. Анісімов // Юрид. Україна. – 2014. – №. 5. – С. 72-79.
12. Ємельянов М. В. Кримінальна відповідальність за шахрайство : монографія / М. В. Ємельянов. – Х. : Право, 2014. – 176 с.
13. Шепітько М. В. Кримінальна відповідальність за завідомо неправдиве показання / М. В. Шепітько. – Х. : Апостіль, 2012. – 260 с.

Стаття надійшла до редакції 12.03.2015.

Калиниченко Ю. Объективная сторона заведомо ложного сообщения о совершении преступления: уголовно-правовая характеристика

Статья посвящена исследованию объективной стороны заведомо ложного сообщения о совершении преступления. В ней рассматриваются обязательные признаки объективной стороны состава преступления, предусмотренного ст. 383 УК Украины, определяется сущность общественно опасного деяния и формы, в которых оно может быть совершено, дается характеристика обмана как способа совершения преступления. На основании этого раскрывается значение данных признаков для решения теоретических вопросов и практики применения ст. 383 УК Украины.

Ключевые слова: объективная сторона преступления, заведомо ложное сообщение о совершении преступления, общественно опасное деяние, способ совершения преступления, обман.

Kalinichenko Yu. The Objective Side of Deliberately False Reporting Crime: Criminal and Legal Characteristics

The article is devoted to researching the objective side of *deliberately false reporting* crime.

Despite that the features of the objective side of the crime are the most fully reflected in the criminal legislation there are many theoretical and practical difficulties with their analysis. This makes the study of the objective side of *deliberately false reporting* crime very important, because the qualification of the offense and the delineation of similar crimes depends on the correct setting of these features.

The question of the objective side of *deliberately false reporting* crime is not sufficiently developed in criminal law theory. Some contribution to the study of these issues has been made by M. I. Bazhanov, I. S. Vlasov, M. I. Tyazhkova, M. Kh. Khabibullin, I. A. Farhiyev, A. I. Chuchayev, S. M. Yudushkin. But after the entry into force in 2001 the Criminal Code of Ukraine separate research in this field wasn't conducted.

The purpose of this paper is to determine the objective side of the crime under Art. 383 of the Criminal Code of Ukraine and to examine the importance of its features to solve both theoretical issues and some aspects of the practice of application of Art. 383 of the Criminal Code of Ukraine.

The article discusses the required features of the objective side of the crime under Art. 383 of the Criminal Code of Ukraine, defines the essence of a socially dangerous act and the form in which it can be done. It describes the deception as a method of committing a crime.

The paper explains, that the criminal act under Art. 383 of the Criminal Code of Ukraine has the form of action and in some cases mixed form of the act, which is available when the person, who tells lies about certain facts or person, hides certain facts that correspond to objective reality.

It is shown that required feature of the objective side of a crime is a method of a crime – the deception, which is characterized by such categories as «content», «form» and «means». It states that the content of deception is false information about certain circumstances for which one person misleads another, such as: about the crime event; about the person who committed it; about the event and person both. Such information about a crime may be false in whole or in part. The form of deception may be different: orally, in writing, by telephone, using the mail, computer networks or other technical means, as well as actions that are informative. The means of deception are different objects of the material world, that person uses to introduce another person astray (forged documents, falsified objects, photos, videos, etc.).

It is emphasized that the crime under Art. 383 the Criminal Code of Ukraine is completed after admission false *reporting* crime to the specified in the disposition of Art. 383 recipients, regardless of whether the criminal proceedings initiated or prosecuted falsely accused person, or come any other consequences.

On this basis it explains the meaning of the features of the objective side of deliberately false reporting crime to solve the theoretical issues and practice of application of Art. 383 of the Criminal Code of Ukraine.

Keywords: objective side, deliberately false reporting crime, a socially dangerous act, a method of committing a crime, deception.